

Quickscan flora en fauna ten behoeve van uitbreidingen bedrijfspand aan de Armendijk 3 te Ossendrecht

Definitief

April 2023

P23-039 / W2273

Auteur: E.W.H. Huibregtse

Natuur-Wetenschappelijk Centrum

078-6213921

info@nwcadvies.nl

www.nwcadvies.nl

Quickscan flora en fauna ten behoeve van uitbrei-
dingen bedrijfspand aan de Armendijk 3
te Ossendrecht
Definitief

Quicksan flora en Fauna aan de Armendijk 3 te Ossendrecht

Opdrachtgever: Van Zaeck & Co CRES B.V.

Uitvoering: NWC Advies

Veldwerk: E.W.H. Huibregtse

Samenstelling: E.W.H. Huibregtse

Foto's: NWC Advies

Quicksan flora en fauna ten behoeve van uitbreidingen bedrijfspand aan de Armendijk 3 te Ossendrecht [Samenstel.: Huibregtse, E.] [Foto's: NWC Advies] Met lit. opg., Dordrecht: Strix/NWC.

Trefw.: Wet natuurbescherming, Ossendrecht, Natuur Netwerk Nederland, Natura 2000

P23-039 / W2273

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of verveelvoudigd, door middel van; druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

Dordrecht, april 2023

Inhoud

Samenvatting

1	Inleiding	7
2	Gebiedsbeschrijving	9
3	Wettelijk kader	13
4	Methode	19
5	Resultaten	23
6	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	29

Referenties

Bijlagen:

Bijlage 1: Foto's plangebied

Bijlage 2: Beschermd soorten Wet natuurbescherming

Bijlage 3: Vleermuizen en ruimtelijke ingrepen

Bijlage 4: Vogels en ruimtelijke ingrepen

Bijlage 5: NDFF verspreidingskaarten

Samenvatting

Onderstaande tabellen geven de conclusies uit voorliggend rapport weer. Voor de volledigheid en om een verkeerde interpretatie te voorkomen, dient ook hoofdstuk 6 (effecten, verplichtingen en aanbevelingen) gelezen te worden.

Tabel 1: samenvatting Armendijk 3 te Ossendrecht

Soortgroep	Effecten beschermde soorten	Verplichtingen
Vleermuizen	Geen.	Zorgplicht.
Vogels met een vaste verblijfplaats	Geen.	Zorgplicht.
Broedvogels	Mogelijke verstoring of vernieling broedsels.	Zorgplicht. -Werken buiten het broedseizoen (broedseizoen: maart-augustus). Als het werken buiten het broedseizoen niet lukt, moet er een broedvogelcheck uitgevoerd worden voorafgaand de werkzaamheden.
Grondgebonden zoogdieren	Geen.	Zorgplicht.
Reptielen	Geen.	Zorgplicht.
Amfibieën	Geen.	Zorgplicht.
Flora	Geen.	Zorgplicht.
Natuur Netwerk Nederland	Geen. Alleen wanneer de aanwezige natuurwaarden niet worden verstoord of vernietigd.	Zorgplicht.

1. Inleiding

Het bedrijf Snebo V.O.F heeft plannen om haar bedrijf uit te breiden aan de Armendijk 3 te Ossendrecht. Deze werkzaamheden kunnen van invloed zijn op de aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied.

In het kader van de Wet natuurbescherming dient daarom eerst een inventarisatie (en mogelijk aanvullend onderzoek) naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden plaats te vinden en moet een beoordeling van de effecten op deze natuurwaarden gemaakt worden, inclusief maatregelen om eventuele schade en verstoring te verzachten en er zorg voor te dragen dat de functionaliteit van het gebied voor aanwezige beschermde soorten gewaarborgd blijft.

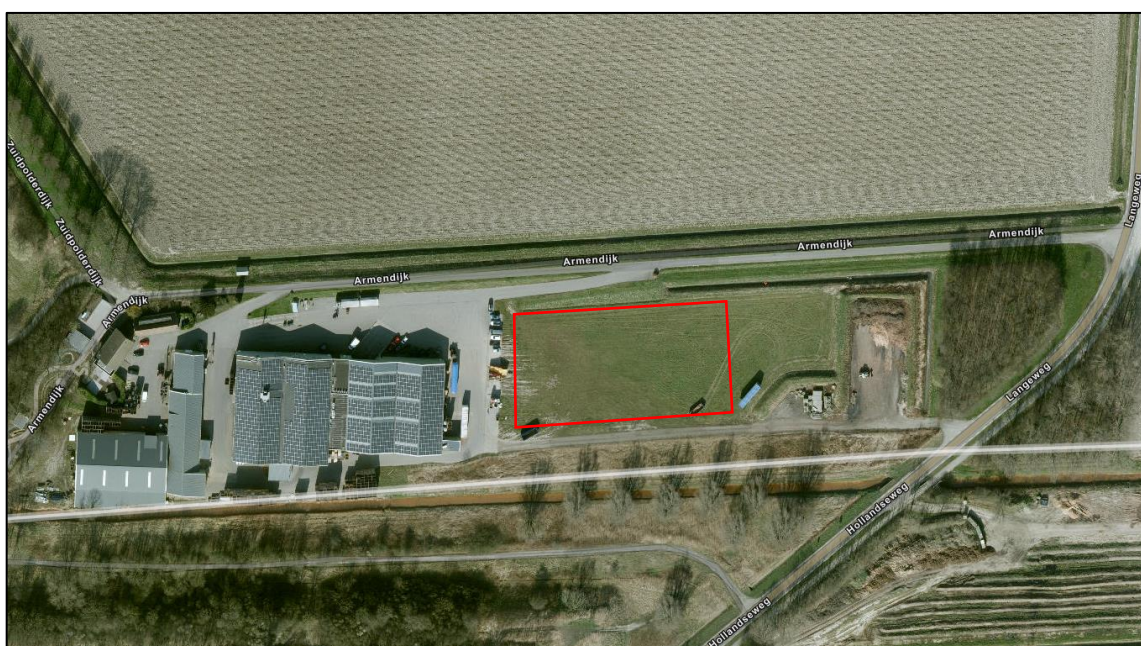
Van Zaeck & Co CRES B.V. heeft het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) gevraagd een offerte uit te brengen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna op deze locatie en voor advisering omtrent de relevante natuurwetgeving.

2. Gebiedsbeschrijving en voorgenomen plannen

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bevindt zich aan de zuidwestelijke kant van Ossendrecht (provincie Noord-Brabant) (zie figuur 1). Het plangebied bestaat uit een agrarisch perceel van ongeveer 6.500 m² groot. Naast het uitbreiden van het SNEBO V.O.F bedrijf, zal er ook nieuwbouw worden gerealiseerd. Figuur 1 geeft het plangebied weer.

Het plangebied bevat alleen gras, met een zandbodem als ondergrond. Buiten het plangebied ligt een sloot die in de zomer zo goed als droog staat. Verder is het plangebied omringd door twee wegen en een uienpellenbak. In deze betonnen bak (omringd door een grondwal) wordt het uienafval vanuit de fabriek tijdelijk opgeslagen.

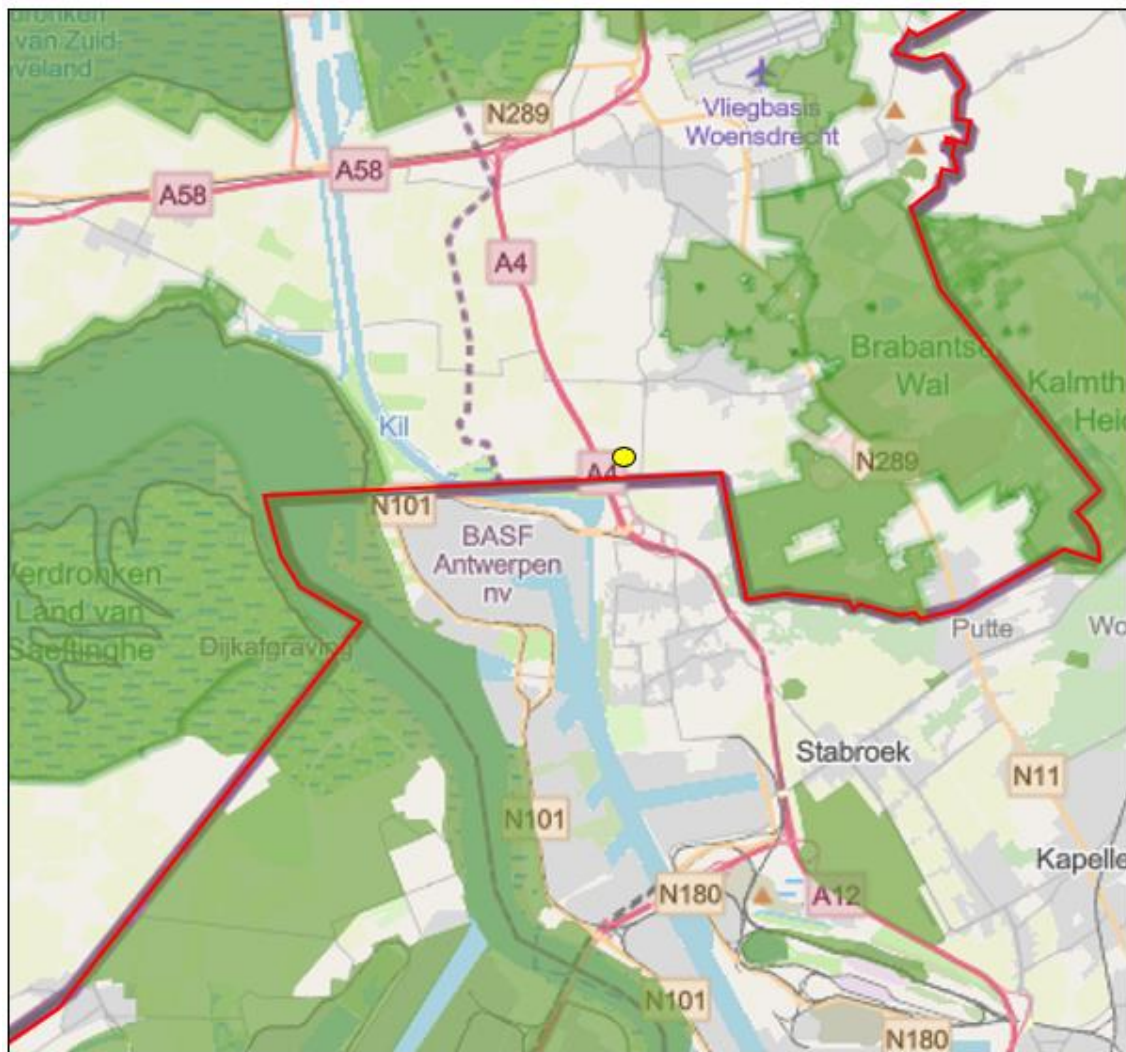
Figuur 1: Ligging van het landgoed (rood omkaderd).

Beschermde gebieden

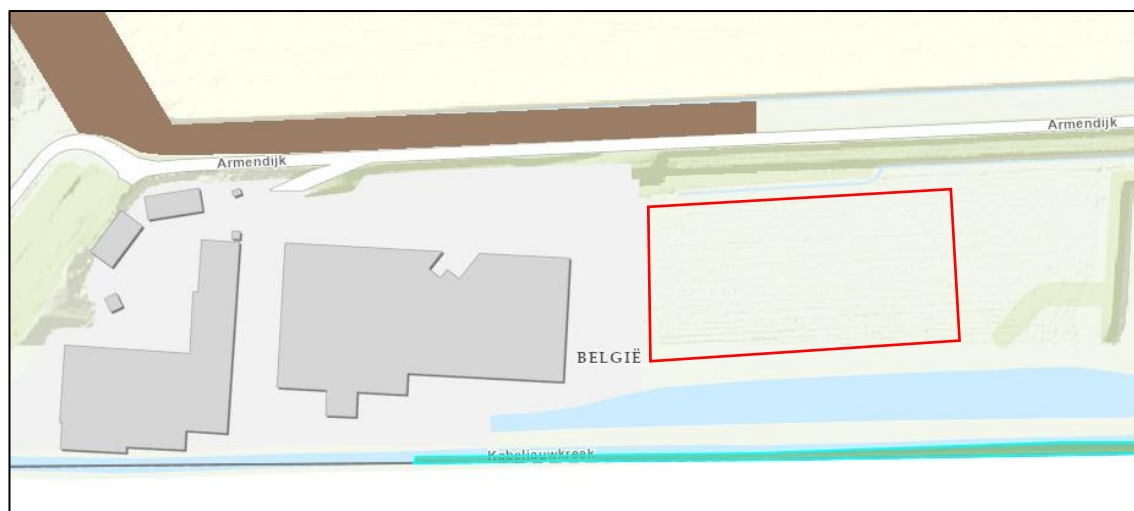
Het plangebied ligt op 4,5 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied de 'Wester-schelde & Saeftinghe' en op 1,9 km afstand van het Natura 2000-gebied de 'Brabantse Wal' in Nederland (figuur 2). Daarnaast ligt het plangebied op 4,4 kilometer afstand van 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent', met vlak daarnaast 'Schorren en Polders van de Beneden-Schelde' en 6,7 kilometer afstand van 'Kalmt-houtse Heide'.

Vanwege bovengenoemde afstanden en de aard van de werkzaamheden, worden er geen significant nadelige effecten verwacht op de habitattypen en instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied als gevolg van verstoring door geluid, door licht en/of andere storingsfactoren. Wel kunnen er (significant) nadelige effecten ontstaan als gevolg van stikstofemissie bij de aanleg- en gebruiksfase. Het wordt aangeraden om een AERIUS berekening uit te laten voeren.

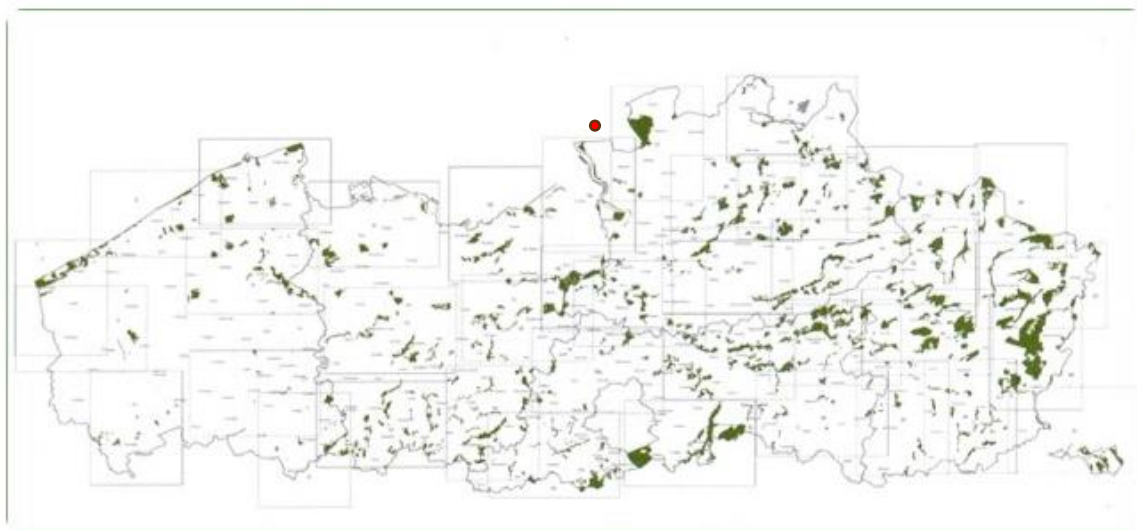
Het plangebied ligt vlak naast meerdere Natuurnetwerk Nederland (NNN) gebieden maar het plangebied ligt er niet in (figuur 3). Vanwege deze afstand en de kleinschalige aard van de werkzaamheden (er zal geen water worden onttrokken), worden er mogelijk geen significant nadelige effecten verwacht op de Natuurnetwerk Nederland gebieden. Boven het plangebied ligt een houtwal, deze ligt op ongeveer 30 meter van het plangebied. Tussen het plangebied en de houtwal ligt een dijk en een weg, deze vormen een barrière. Onder het plangebied, over de grens ligt een dynamisch moeras. Dit is aangegeeld door Nederland. In België, volgens het Vlaams ecologisch netwerk, is dit geen onderdeel van hun ecologisch netwerk. Hierdoor is er geen toetsing aan de wet- en regelgeving omtrent het NNN nodig.

Figuur 2: Ligging van het plangebied (gele stip) ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden (groen gearceerd).

Figuur 3: Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (bruin en blauw gearceerd).

Figuur 4: Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het Vlaams ecologisch Netwerk (ecopedia).

3. Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van belangrijke natuurwaarden vanaf 2017 wettelijk vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Het gaat hierbij zowel om bescherming van soorten als bescherming van gebieden.

Onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

De provincies zijn sinds 1 januari 2017 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en dus ook voor ontheffingsaanvragen.

Om een ontheffingsaanvraag in behandeling te nemen, dient het onderzoek aan goed-gekeurde voorwaarden (o.a. ten aanzien van methode, intensiteit, periode, tijd tussen onderzoeksmomenten) te voldoen. Slechts als het onderzoek volgens deze voorwaarden uitgevoerd is, kan volgens de wetgever een goed onderbouwde uitspraak gedaan worden over;

- de aanwezigheid van beschermde soorten;
- de functie van een gebied of onderdelen binnen een gebied voor deze beschermde soorten;
- het belang van een gebied of onderdelen binnen een gebied voor aanwezige beschermde soorten;
- de effecten van plannen op deze soorten;
- de keuze voor te nemen (mitigerende- en/of compenserende) maatregelen.

De voorwaarden waaraan onderzoek moet voldoen, staan beschreven in de kennisdocumenten die in opdracht van de wetgever door BIJ12 opgesteld zijn en de inventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. Onderzoeken die niet volgens deze voorwaarden uitgevoerd zijn, kunnen volgens het bevoegd gezag geen basis en onderbouwing vormen van ontheffingsaanvragen en aanvragen zullen om die reden afgewezen worden.

Het NWC is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens bovengenoemde kennisdocumenten en inventarisatieprotocollen.

Soortbescherming

Voor dier- en plantensoorten zijn in de Wnb een aantal verbodsbepalingen opgenomen, waarvan vooral de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 belangrijk zijn in het kader van flora- en faunaonderzoek bij onder andere ruimtelijke ontwikkelingen (tekstvak 1).

De verbodsbepalingen uit de artikelen gelden overal in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten die uitgevoerd worden. De bepalingen uit de Wnb kunnen daarom van invloed zijn op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het slopen en realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden en het kappen van bomen.

Tekstvak 1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 Wet natuurbescherming:

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van de dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen of af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10

1. Het is verboden:
 - a) In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten genoemd in de bijlage, onderdeel A bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b) De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
 - c) Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ook bij het opstellen of herzien van bestemmingsplannen zijn de bepalingen uit de Wnb van belang. In het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel en het voorzorgsbeginsel (Algemene Wet Bestuursrecht) dient bij het opstellen en herzien van bestemmingsplannen en bij (ruimtelijke) activiteiten een toetsing aan de Wnb plaats te vinden. Deze toetsing moet de volgende onderdelen bevatten:

- Een inventarisatie van het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de activiteit;

- Een inventarisatie en beoordeling van (significant) nadelige effecten als gevolg van de activiteit, op beschermde soorten die binnen het plangebied en/of binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn;
- Indien nodig een opname van maatregelen die de negatieve effecten op de beschermde soorten en hun leefgebieden mitigeren en/of compenseren.

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten die ook terug te vinden zijn in de artikelen met verbodsbepalingen: alle vogels uit de Europese Vogelrichtlijn (artikel 3.1), alle soorten die in de Europese Habitatrichtlijn vermeld worden (artikel 3.5) en “overige soorten” (artikel 3.10) die alleen op nationaal niveau beschermd worden. Provincies mogen afwijken van de lijst met “overige soorten” door vrijstelling te verlenen voor bepaalde soorten. Hierdoor kan deze lijst per provincie verschillen. Een overzicht van alle beschermde soorten is te vinden in bijlage 1.

Soorten Europese Vogelrichtlijn en -Habitatrichtlijn

Wanneer één of meerdere verbodsbepalingen uit artikel 3.1 en/of artikel 3.5 Wnb overtreden worden door de voorgenomen activiteit, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen wordt voor soorten uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn alleen verleend wanneer voldaan wordt aan *elk* van de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- Zij is nodig:
 - a) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; of
 - b) In het belang van een dwingende reden van groot openbaar belang; of
 - c) In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor vogels kan echter geen beroep gedaan worden op belang “dwingende reden van groot openbaar belang”.

Wanneer overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden door het treffen van mitigerende maatregelen, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Wel kan in dergelijke gevallen toch ontheffing aangevraagd worden om de te treffen maatregelen goed te laten keuren. Indien het bevoegd gezag de maatregelen goedkeurt, wordt door hen een “positieve afwijzing” afgegeven.

Bij de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Wnb zijn een activiteitenplan en, in sommige gevallen, een compensatieplan noodzakelijk.

Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets vermeld en worden maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om ervoor te zorgen dat de nadelige effecten op beschermde plant- en diersoorten in en binnen de invloedssfeer van de activiteit zoveel mogelijk voorkomen, dan wel beperkt worden.

Overige soorten

Voor de soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 mits een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit. Indien aantoonbaar gewerkt kan worden volgens een dergelijke gedragscode, hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden voor het overtreden van één of meerdere verbodsbepalingen uit artikel 3.10 van de Wnb.

Indien er geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit of het niet mogelijk is om volgens een dergelijke gedragscode te werken, dient bij overtreding van verbodsbepalingen wel een ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffing kan voor deze soorten echter op grond van meer belangen verleend worden dan het geval is voor de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

Gebiedsbescherming

Bescherming van natuurgebieden en hun bijzondere natuurwaarden vindt onder de Wet natuurbescherming plaats via (Europese) Natura 2000-gebieden. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van specifieke natuurwaarden in gebieden die in het kader van de Europese Vogel- en -Habitatrichtlijn aangewezen en/of aangemeld zijn als speciale beschermingszone (Natura 2000-gebieden). Voor deze beschermde gebieden zijn aanwijzingsbesluiten opgesteld waarin beschreven staat voor welke (natuurlijke) habitats en dier- en plantensoorten het gebied aangewezen is. Voor deze kwalificerende waarden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld.

Projecten, plannen en andere handelingen die nadelige effecten hebben op één of meerdere instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, zijn vergunning plichtig of moeten de goedkeuring, een “bestuurlijk oordeel”, van het bevoegd gezag hebben (in veel gevallen zijn dit Gedeputeerde Staten en in andere gevallen is dit de minister van Economische Zaken). Zij oordelen dan dat een vergunning niet nodig is. Of deze goedkeuring wordt gegeven, is afhankelijk van de uitkomst van de zogenaamde habitattoets.

Uit de habitattoets kunnen drie mogelijkheden volgen:

- Er is zeker geen nadelig effect. In dit geval is er geen vergunning nodig in het kader van de Wet natuurbescherming;

- Er is sprake van een nadelig effect in de vorm van verstoring, maar dit is niet significant en er is geen sprake van verslechtering van aangewezen habitats. Hieruit volgt dat een vergunningaanvraag niet aan de orde is. Wel is een bestuurlijk oordeel van het bevoegd gezag nodig;
- Er is sprake van een mogelijk significant nadelig effect in de vorm van verstoring en/of er is sprake van verslechtering van aangewezen habitats. In dit geval dient een passende beoordeling opgesteld te worden en is een vergunning nodig.

Een 'passende beoordeling' is een rapport waarin (de zo exact mogelijke omvang van) de effecten, afzonderlijk of in combinatie met andere activiteiten, van een plan, project of handeling op een Natura 2000-gebied beschreven staan. Deze nadelige effecten worden in relatie tot de instandhoudingsdoelen bepaald.

Indien uit de passende beoordeling volgt dat er significant nadelige gevolgen op zullen treden, moeten de plannen getoetst worden aan de zogenaamde ADC-criteria;

1. Zijn er Alternatieven?
2. Is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang?
3. Zijn er Compenserende maatregelen voorzien?

Wanneer er een alternatief bestaat voor de voorgenomen plannen dat niet tot significant nadelige effecten op instandhoudingsdoelstellingen leidt, moet dit alternatief gekozen worden. De ecologische belangen hebben in dit geval voorrang op de economische belangen.

Wanneer er geen alternatieven voorhanden zijn, er sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang en/of er voldoende compenserende maatregelen getroffen worden, kan vergunning voor de voorgenomen plannen verleend worden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is een Nederland-netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit Natuurnetwerk. De bescherming van het Natuurnetwerk is opgenomen in de Verordening Ruimte van de desbetreffende provincie en valt hiermee buiten de Wet natuurbescherming.

Natuurwaarden van het NNN worden afgemeten aan doelsoorten. Het is belangrijk dat verlies van en winst aan belangrijke natuurwaarden hieraan worden afgemeten. Ruimtelijke ingrepen moeten vooraf worden getoetst op hun effect op het areaal, de samenhang en de kwaliteit van het NNN. Ingrepen die geen significant negatief effect op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN hebben, kunnen in principe doorgang vinden. Als echter het tegenovergestelde geldt, hangt doorgang van de plannen onder meer af van het belang van de plannen en van de mogelijkheden voor mitigatie en compensatie. Hierbij geldt het 'Nee, tenzij-regime'. Per saldo dient de kwaliteit en/of kwantiteit van het NNN te verbeteren. Waar Natura 2000-gebieden met het NNN overlappen, blijft ook het NNN-regime gelden.

4. Methode

Onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

De provincies zijn sinds 1 januari 2017 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en dus ook voor ontheffingsaanvragen.

Om een ontheffingsaanvraag in behandeling te nemen, dient het onderzoek aan goedgekeurde voorwaarden (o.a. ten aanzien van methode, intensiteit, periode, tijd tussen onderzoeksmomenten) te voldoen. Slechts als het onderzoek volgens deze voorwaarden uitgevoerd is, kan volgens de wetgever een goed onderbouwde uitspraak gedaan worden over;

- de aanwezigheid van beschermde soorten;
- de functie van een gebied of onderdelen binnen een gebied voor deze beschermde soorten;
- het belang van een gebied of onderdelen binnen een gebied voor aanwezige beschermde soorten;
- de effecten van plannen op deze soorten;
- de keuze voor te nemen (mitigerende- en/of compenserende) maatregelen.

De voorwaarden waaraan onderzoek moet voldoen, staan beschreven in de kennisdocumenten die in opdracht van de wetgever door BIJ12 opgesteld zijn en de inventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. Onderzoeken die niet volgens deze voorwaarden uitgevoerd zijn, kunnen volgens het bevoegd gezag geen basis en onderbouwing vormen van ontheffingsaanvragen en aanvragen zullen om die reden afgewezen worden.

Het NWC is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens bovengenoemde kennisdocumenten en inventarisatieprotocollen.

In het kader van de Wet natuurbescherming is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Deze quickscan bestond uit een literatuuronderzoek en een veldbezoek. Voor het literatuuronderzoek is gebruikgemaakt van verspreidingsgegevens van soorten verzameld door de verschillende soortenorganisaties. Op basis van het literatuuronderzoek is o.a. bepaald voor welke soortgroepen de aanwezigheid en/of de geschiktheid van het plangebied onderzocht diende te worden. Tijdens de quickscan is rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen, vogels met een vaste verblijfplaats, grondgebonden zoogdieren, reptielen en amfibieën.

Het veldbezoek is op 21 maart 2023 uitgevoerd door medewerkers van het NWC. De temperatuur tijdens het veldbezoek bedroeg ongeveer 12 °C, deze dag was droog met volledige bewolking en de wind had een kracht van 2 Bft. Deze gegevens zijn door de medewerkers in het veld gemeten of ingeschat.

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten worden beschermd door de Wet natuurbescherming. Het plangebied wordt daarom beoordeeld op de mogelijke waarde voor vleermuizen. Hierbij wordt beoordeeld in hoeverre de gebouwen en bomen binnen het plangebied geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Er wordt onder andere gelet op de aanwezigheid en kenmerken van holtes in de bomen en de spouwgang in de bebouwing. Ook wordt gelet op sporen van vleermuizen, zoals keuteltjes, afgebeten insectenvleugels en aanwezigheid van meststrepen bij eventuele invliegopeningen.

Daarnaast wordt er tijdens het veldbezoek beoordeeld of er in en in de directe omgeving van het plangebied potentieel belangrijke vliegroutes en/of foerageergebied aanwezig zijn, zoals bomenrijen, andere groene, lijnvormige landschapselementen en (kleinschalige) weilanden en andere half open gebieden. Hierbij wordt tevens gelet op het aanbod van geschikt foerageergebied in en in de omgeving van het plangebied.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Vogels met een vaste verblijfplaats worden jaarrond beschermd door de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook voor hun functionele leefomgeving. Voorbeelden van deze vogelsoorten zijn de Huismus (*Passer domesticus*), de Buizerd (*Buteo buteo*) en de Sperwer (*Accipiter nisus*). Tijdens de quickscan zal het plangebied daarom onderzocht worden op de geschiktheid voor en de aanwezigheid van broedplaatsen van vogels met een vaste verblijfplaats en zal worden bepaald welke gevolgen de voorgenomen plannen voor deze vogels met zich meebrengen. Hierbij zal gelet worden op sporen (veren, uitwerpselen, etc.), nesten (o.a. oude kraaiennesten) en waarnemingen van de betreffende vogelsoorten (geluid/zicht/territoriumindicerend gedrag). Tevens wordt bekeken of het gebied een significant onderdeel zou kunnen zijn van de functionele leefomgeving van een vogelsoort met een vaste verblijfplaats. Wanneer er uit de quickscan volgt dat er in het plangebied een mogelijke verblijfplaats is van een vogel met een vaste verblijfplaats dient er door middel van minimaal drie inventarisaties onderzocht te worden of de nesten inderdaad bewoond zijn. Hiervan mag niet afgeweken worden, anders kan de ontheffingsaanvraag niet in behandeling genomen worden (zie onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming).

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek is beoordeeld in hoeverre broedvogels in het plangebied aanwezig zijn en of zij een nest hebben of nestindicatief gedrag vertonen. Naast vogels met een vaste verblijfplaats, gaat het hier om vogelsoorten die elk broedseizoen een nieuw nest maken of goed in staat zijn een nieuw nest te maken. Vogelnesten van algemene broedvogels vallen alleen onder de bescherming van de Wet Natuurbescherming wanneer het in gebruik is (tijdens het broedseizoen).

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek wordt beoordeeld of het plangebied geschikt leefgebied vormt voor strikt beschermde grondgebonden zoogdieren. Naast geschiktheid als leefgebied en de aanwezigheid van functionele leefomgeving, wordt gelet op het voorkomen van sporen van deze soorten (holen, geurmerken, vraatsporen, uitwerpselen en loopsporen).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zal worden beoordeeld in hoeverre het plangebied geschikt leefgebied vormt voor beschermde reptielen. De Gladde slang (*Coronella austriaca*), Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en de Hazelworm (*Anguis fragilis*) komen volgens de verspreidingskaarten in de omgeving van het plangebied voor. Er wordt onder andere gelet op de aanwezigheid van geschikt voortplantingswater, en/of schuilplaatsen in de vorm van stenen, stukken hout of holen.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zal worden beoordeeld in hoeverre het plangebied geschikt leefgebied vormt voor beschermde amfibieën. De Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*), Poelkikker (*Pelophylax lessonae*), Vinpootsalamander (*Lissotriton helveticus*), Kamsalamander (*Triturus cristatus*) en Rugstreeppad (*Epidalea calamita*) zijn eerder, volgens de verspreidingskaarten, binnen enkele kilometers waargenomen. Er wordt onder andere gelet op de aanwezigheid van geschikt voortplantingswater, een zandige, goed vergraafbare bodem, een pioniersvegetatie, een goed ontwikkelde onderwatervegetatie.

Flora

Er is tijdens het veldonderzoek een inventarisatie uitgevoerd naar de vegetatie die op het plangebied groeit en of de locatie geschikt is voor beschermde plantensoorten.

5. Resultaten

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten worden volgens Wet natuurbescherming beschermd. Daaronder vallen de verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Ten opzichte van de vorige uitgevoerde quickscan is de situatie nagenoeg gelijk gebleven. De resultaten komen hierdoor grotendeels overeen met de resultaten van destijds.

Het plangebied bestaat uit een vlak grasland. Naast het plangebied ligt een kleine watergang, maar verder wordt hier niets mee gedaan. Verder zijn er geen gebouwen/bomen aanwezig in het plangebied voor mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen.

De bebouwing naast het plangebied, de bedrijfspanden van Snebo zijn tevens niet geschikt. Het zijn grote bedrijfsloodsen zonder geschikte openingen en kieren.

Het plangebied kan mogelijk gebruikt worden als foerageergebied maar dit is niet essentieel. Als er nieuwe gebouwen worden gerealiseerd, zal dit geen invloed hebben op de foeragerende vleermuis.

Figuur 5: Kleine watergang naast het plangebied (foto links en midden) en naast het bedrijf ligt een watergang dat de grens is tussen Nederland en België (foto rechts).

Vogels met een vaste verblijfplaats

Nesten van vogels met een vaste verblijfplaats zijn jaarrond beschermd. Ook nesten van kraaiachtigen zijn jaarrond beschermd als ze in gebruik zijn door een vogelsoort met een vaste verblijfplaats zoals Buizerd (*Buteo buteo*) of Sperwer (*Accipiter nisus*).

Binnen het plangebied zijn er geen bomen en gebouwen aanwezig waardoor nestplaatsen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied uitgesloten worden.

Buiten het plangebied zijn twee Eksternesten aangetroffen (zie figuur 7) die geschikt zijn om te dienen als horst voor vogelsoorten met een vaste verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek waren deze beide nesten in gebruik door twee Ekster koppels.

Daarnaast, buiten het plangebied zijn twee mannelijke huismussen aangetroffen aan de achterzijde van het bedrijf (zie figuur 7). In het plangebied zijn geen huismussen waargenomen.

Via waarnemingen, net over de grens in het NNN natuurgebied, is een Slechtvalk (*Falco peregrinus*) waargenomen in 2022. Daarnaast zijn er, via waarnemingen.nl, op minder dan 1 km afstand van het plangebied een Blauwe kiekendief (*Circus cyaneus*), Buizerd (*Buteo buteo*), een Rode wouw (*Milvus milvus*) en Bruine kiekendief (*Circus aeruginosus*) waargenomen in 2022.

Algemene broedvogels

Algemene broedvogels zijn beschermd tijdens het broedseizoen (globaal van maart tot en met augustus) wanneer deze een nest met eieren en/of jongen hebben. Vogelnesten van algemene broedvogels vallen alleen onder de bescherming van de Wet Natuurbescherming wanneer het in gebruik is. De aanwezigheid van broedactiviteit is leidend, vanaf het moment dat de vogels een nest maken tot aan het moment dat de jongen het nest verlaten. Er zijn geen nesten van algemene broedvogels in het plangebied waargenomen tijdens het veldbezoek.

Binnen het plangebied is één soort van een algemene broedvogel aangetroffen (zie figuur 6), het gaat om de Witte kwikstaart (*Motacilla alba*). Buiten het plangebied zijn meerdere algemene broedvogels aangetroffen, zoals; Zilvermeeuw (*Larus argentatus*), Blauwe reiger (*Ardea cinerea*), Tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*), Zanglijster (*Turdus philomelos*), Witte kwikstaart (*Motacilla alba*), Houtduif (*Columba palumbus*), Ekster (*Pica pica*), Roodborst (*Erithacus rubecula*), Wilde Eend (*Anas platyrhynchos*), Fazant (*Phasianus*), Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*).

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen holen, holten of sporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van (strikt) beschermde grondgebonden zoogdieren. Er zijn geen schuilmogelijkheden aanwezig in het plangebied. Binnen het plangebied zijn meerdere muizenholtes en één rattenhol aangetroffen (figuur 6 en figuur 7).

Figuur 6: Rattenhol (foto links) en muizenhol (foto rechts).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen (strikt) beschermde reptielen waargenomen.

Volgens de NDFF verspreidingskaarten kan de Hazelworm (*Anguis fragilis*) voorkomen in de omgeving van het plangebied. Volgens de Belgische verspreidingskaart (zie bijlage 5), kan deze soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied. Er is 1 waarneming waargenomen, via waarnemingen.nl, op 3 a 4 km en 4 waarnemingen over de grens op 3 a 4 km afstand van afstand van het plangebied waargenomen. De Hazelworm heeft als voorkeur habitat voor beboste gebieden. Het plangebied bestaat uit een open akkerveld naast een uienfabriek met een uienpellenbak. Het plangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor de Hazelworm.

De NDFF verspreidingskaarten geven aan dat de Gladde slang (*Coronella austriaca*) kan voorkomen in de omgeving van het plangebied. Volgens de Belgische verspreidingskaart (zie bijlage 5), kan deze soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied. Via waarnemingen.nl zijn er 8 waarnemingen gedaan op een afstand van ongeveer 500 meter tot 10 km van het plangebied. De aanwezigheid van dichte bodem begroeiing of grassen in combinatie van bomen en struiken zijn erg belangrijk voor deze soort. De gladde slang kan vaak worden aangetroffen langs lijnvormige structuren zoals bosranden, landduinen en wegranden die een kleine variatie in microklimaat bieden (ecopedia). Het plangebied is niet geschikt als habitat voor de Gladde slang, omdat het plangebied geen schaduw mogelijkheden heeft. De Brabantse Wal is een geschikter gebied voor de Gladde slang, dit ligt op 1,9 km van de locatie. Het plangebied ligt naast een moeras, dit is voor de Gladde slang een te vochtig gebied.

Als laatste de Levenbarende hagedis (*Zootoca vivipara*). Volgens de NDFF kunnen ze mogelijk voorkomen rondom het plangebied. Volgens de Belgische verspreidingskaart (zie bijlage 5), is er 1 waarneming (in 2018) gedaan op 5 km afstand van het plangebied, tussen de waarneming en het plangebied ligt een weg en een drop. Volgens waarnemingen.nl is er 1 op 2,5 a 3 km afstand waargenomen. Tussen het plangebied en de waarneming ligt het drop Ossendrecht, dit vormt een natuurlijke barrière voor de Levenbarende hagedis.

Het plangebied is niet geschikt voor de desbetreffende soort vanwege deze niet de combinatie kan bieden tussen open structuur rijke habitat met daarbinnen open zon beschreven snel opwarmende plekken in de nabijheid van dekkingsmogelijkheden om zich te beschermen tegen uitdroging en predatie. (soortenstandaard).

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen (strikt) beschermde amfibieën waargenomen.

Volgens de NDFF verspreidingskaarten kan de Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) in de omgeving voorkomen van het plangebied. Volgens de Belgische verspreidingskaart (zie bijlage 5), kan deze soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied. Via waarnemingen.nl zijn er 2 Alpenwatersalamanders waargenomen maar op een afstand van 3 a 4 km van het plangebied. Literatuur (natuurpunt.be) geeft aan dat de desbetreffende soort akkers meiden vanwege dat er te weinig schuilmogelijkheden zijn zoals hagen en bosjes. Het plangebied is niet geschikt, omdat het geen schuilmogelijkheden geeft aan de Alpenwatersalamander.

De Heikikker (*Rana arvalis*) kan volgens de NDFF verspreidingskaarten mogelijk voorkomen in de omgeving van het plangebied. Volgens de Belgische verspreidingskaart (zie bijlage 5), kan deze soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied. Via waarnemingen.nl zijn er enkele individuen waargenomen op 3 a 4 km afstand van het plangebied. Tussen de waarnemingen en het plangebied ligt een natuurlijke barrière, het dorp Ossendrecht. Dit zorgt ervoor dat de desbetreffende soort moeilijk naar het plangebied kan verplaatsen. Het plangebied bestaat uit een ongeschikte locatie voor de Heikikker, omdat het plangebied een kaal graslandschap is. Deze soort leeft in het Natuurgebied Brabantse Wal.

De Kamsalamander (*Triturus cristatus*) kan mogelijk in de omgeving van het plangebied voorkomen volgens de NDFF verspreidingskaarten. Volgens de Belgische verspreidingskaart (zie bijlage 5), kan deze soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied. Via waarnemingen.nl is er 1 Alpenwatersalamander waargenomen maar dit punt is vervaagd (vanwege de kritieke status van de soort). Het kan zijn dat de soort vlakbij is waargenomen maar kan ook zijn dat hij op 10 km is waargenomen. De literatuur (ecopedia) geeft weer dat de soort vooral woont in kleinschalige landschappen met een hoge diversiteit aan biotooptypen. Het plangebied is een locatie dat alleen bestaat uit een stuk grasland naast een fabriek en is dus niet geschikt voor de Kamsalamander. De Brabantse Wal is een geschiktere habitat voor de desbetreffende soort.

De verspreidingskaarten van de NDFF geven aan dat de Poelkikker (*Pelophylax lessonae*) in de omgeving aanwezig kan zijn. Volgens de Belgische verspreidingskaart (zie bijlage 5), kan deze soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied. Er is 1 Poelkikker waargenomen op 3,5 a 4 km afstand via waarnemingen.nl. Tussen de waarneming en het plangebied, ligt het dorp Ossendrecht. Dit is een natuurlijke barrière voor de desbetreffende soort om bij het plangebied te kunnen komen.

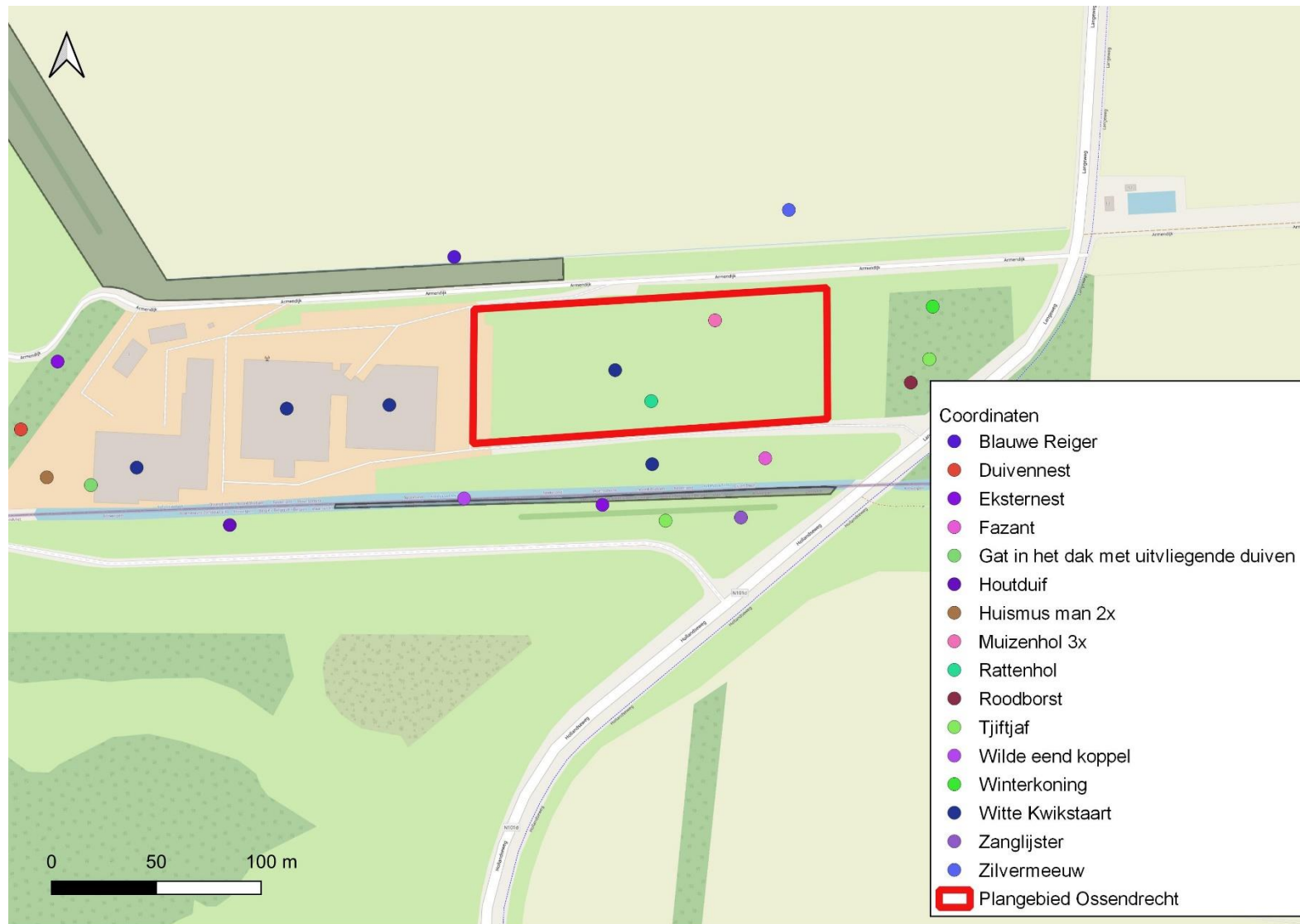
Volgens ecopedia houdt de soort van stilstaande wateren in bos-en heidegebieden op hoge zandgronden, dit maakt het plangebied ongeschikt.

De Rugstreeppad (*Epidalea calamita*) kan voorkomen in de omgeving volgens de NDFF. Volgens de Belgische verspreidingskaart (zie bijlage 5), kan deze soort niet voorkomen in de omgeving van het plangebied. Er is 1 waarneming gedaan op 2 km afstand van het plangebied. Momenteel is het plangebied niet geschikt voor de Rugstreeppad. Het kan door de bouw een geschikt leefgebied worden voor de desbetreffende soort.

De laatste soort, de Vinpoot salamander (*Lissotriton helveticus*), kan volgens de NDFF voorkomen in de omgeving van het plangebied. Er zijn geen Belgische verspreidingskaarten gevonden voor de desbetreffende soort. Waarnemingen.nl geeft aan dat ze aanwezig zijn in de Brabantse Wal, op 5 km afstand van het plangebied. Tussen de waarnemingen en het plangebied ligt het dorp Ossendrecht. Dit maakt dat er een natuurlijke barrière ligt tussen de waarnemingen en het plangebied. Het plangebied is niet geschikt als habitat voor de Vinpoot salamander, omdat het plangebied niet bestaat uit grote boscomplexen, hellingbossen, heide-en bosgebieden.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn er geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Bijlage 1 geeft een duidelijk beeld weer van het plangebied.

Figuur 7: Plangebied (rood omlijnd) met aangetroffen resultaten.

6. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

6.1. Effecten en verplichtingen

Vleermuizen

Er is geen bebouwing aanwezig in het plangebied. De locatie is niet geschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Ook maakt het plangebied geen onderdeel uit van essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen in en in de omgeving van het plangebied wel foerageren. Met name aan de zuidzijde van het plangebied bevindt zich een bosrijk stuk dat kan dienen als foerageergebied met beschutting en het aanbod aan voedsel. De geplande werkzaamheden en de gebruiksfase zullen hier geen negatieve effecten op hebben.

Voor de uit te voeren werkzaamheden geldt er voor vleermuizen de zorgplicht. De omgeving buiten het plangebied lijkt wel geschikt als mogelijke foerageergebied. De zorgplicht is in te vullen door de aanbevelingen in paragraaf 6.2 en 6.3 opgenoemd toe te passen.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Binnen het plangebied zijn bomen en/of bebouwing aanwezig. Voor de uit te voeren werkzaamheden geldt er voor vogels met een vaste verblijfplaats volgens Wet natuurbescherming de zorgplicht. Daarnaast gelden geen aanvullende verplichtingen. De zorgplicht is in te vullen door de aanbevelingen in paragraaf 6.3 opgenoemd toe te passen.

Algemene broedvogels

Algemene broedvogels zijn beschermd tijdens het broedseizoen (maart-augustus) wanneer deze een nest met eieren en/of jongen hebben. Vogelnesten van algemene broedvogels vallen alleen onder de bescherming van de Wet Natuurbescherming wanneer het in gebruik is. De aanwezigheid van broedactiviteit is leidinggevend, vanaf het moment dat de vogels een nest maken tot aan het moment dat de jongen het nest verlaten. Er zijn in het plangebied geen nesten aangetroffen van algemene broedvogels ten tijde van het veldbezoek.

De werkzaamheden die plaats zullen vinden tijdens de realisatie hebben mogelijk negatieve gevolgen op het gebruik van plangebied door algemene broedvogels als de bouw gebeurt binnen het broedseizoen.

Wanneer er toch in het broedseizoen gewerkt wordt dient er vooraf door een deskundige een broedvogelcheck uitgevoerd te worden voordat het plangebied wordt vrijgegeven. Daarnaast geldt er voor broedvogels de zorgplicht. De zorgplicht is in te vullen door de aanbevelingen in paragraaf 6.3 opgenoemd toe te passen.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen geschikte locaties aangetroffen waar strikt beschermde grondgebonden zoogdieren kunnen verblijven. Voor de uit te voeren werkzaamheden worden er geen negatieve effecten op deze soortgroep verwacht. Hierdoor zijn er vanuit de Wet natuurbescherming geen verdere verplichtingen naast de zorgplicht. De zorgplicht is in te vullen door de aanbevelingen in paragraaf 6.3 opgenoemd toe te passen.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte plaatsen gevonden voor (strikt) beschermde reptielen. De resultaten in combinatie met de gevonden literatuur, geeft aan dat het plangebied geen geschikte habitat is voor beschermde reptielen. Er worden daarom door de uit te voeren werkzaamheden geen effecten op beschermde elementen van deze soortengroep verwacht. Hierdoor zijn er vanuit de Wet natuurbescherming geen verdere verplichtingen naast de zorgplicht. De zorgplicht is in te vullen door de aanbevelingen in paragraaf 6.3 opgenoemd toe te passen.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte plaatsen gevonden voor (strikt) beschermde amfibieën. De resultaten in combinatie met de gevonden literatuur, geeft aan dat het plangebied geen geschikte habitat is voor beschermde amfibieën. Er worden daarom door de uit te voeren werkzaamheden geen effecten op beschermde elementen van deze soortengroep verwacht. Hierdoor zijn er vanuit de Wet natuurbescherming geen verdere verplichtingen naast de zorgplicht. De zorgplicht is in te vullen door de aanbevelingen in paragraaf 6.3 opgenoemd toe te passen.

Momenteel is het plangebied niet geschikt als habitat voor de Rugstreeppad. Dit kan mogelijk veranderen door de werkzaamheden. Als de grond bouwrijp gemaakt wordt, kan dit een aantrekkelijk habitat zijn. Om te voorkomen dat er rugstreeppadden naar het plangebied trekken, kunnen er enkele maatregelen worden genomen voordat de werkzaamheden beginnen. Zoals het plaatsen van paddenschermen rondom het plangebied. Het amfibieënscherm houdt de rugstreeppadden tegen en voorkomt dat ze gaan nestelen in de omgewoelde grond.

Flora

Het plangebied bevat geen beschermde flora. Hierdoor zijn er vanuit de Wet natuurbescherming geen verdere verplichtingen ten aanzien van flora. De zorgplicht is in te vullen door de aanbevelingen in paragraaf 6.3 opgenoemd toe te passen.

Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Voor ruimtelijke ingrepen in het NNN heeft de overheid spelregels opgesteld.

Het plangebied ligt tussen twee Natuur Netwerk Nederland locaties in. Boven het plan gebied gaat het om de beheertype (L01.02) Houtwal en houtsingel. Onder het plangebied gaat het om de beheertype (N05.04) Dynamisch moeras. De aanwezige natuurwaarden mogen niet worden verstoord of vernietigd.

6.2. Aanbevelingen

Vleermuizen

Maatregelen die getroffen kunnen worden tijdens de werkzaamheden om nadelige effecten op vleermuizen te voorkomen zijn:

- De werkzaamheden die verstorend kunnen werken dienen uitgevoerd te worden in de minst kwetsbare periode van de aanwezige dieren. De werkzaamheden moeten dus in de periode november-maart uitgevoerd worden.
- De werkzaamheden dienen tussen zonsopkomst en zonsondergang plaats te vinden (er wordt dus niet gewerkt tussen zonsondergang en zonsopkomst).
- Pas gerichte verlichting toe op plekken waar het alleen strikt noodzakelijk is. Vermijd verlichting van het wateroppervlak.

- Plaats de lampen zo laag mogelijk.
- Het toepassen van een speciale armatuur die een verticale lichtbundel geeft en verstrooiing van licht voorkomen (bij voorkeur in een hoek van minder van zeventig graden, ten opzichte van de verticale as).
- Het dimmen of doven van de verlichting in de zomer (april-september) tot minimaal een uur na zonsondergang.

6.3. Zorgplicht

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden. Manieren om aan de zorgplicht te voldoen zijn bijvoorbeeld:

- Er wordt gelegenheid gegeven aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden. Dit gebeurt door onder andere vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen) gefaseerd te verwijderen;
- in verband met verstoring van aanwezige dieren worden de werkzaamheden zoveel mogelijk overdag uitgevoerd;
- in verband met verstoring van aanwezige dieren worden de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen (15 maart - 15 augustus) uitgevoerd;

- in verband met verstoring van aanwezige dieren wordt er zo min mogelijk verlichting gebruikt, wordt er gebruik gemaakt van rode verlichting en zijn de lichtbronnen naar beneden gericht;
- waar nodig kan er gebruik gemaakt worden van ecologische begeleiding tijdens de werkzaamheden voor bijvoorbeeld het herkennen van een beschermde plant, het aanwijzen van een exacte locatie van een nest, groei-, of rustplaats, het op juiste wijze plaatsen of verwijderen van amfibieschermen, nestkasten, etc.

Referenties

Database NWC

Websites:

www.pdok.nl

www.natura2000.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.zoogdiervereniging.nl

www.ecopedia.be

Bijlage 1: Foto's plangebied

Bijlage 2: Beschermde soorten Wet natuurbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming worden **alle in Europa voorkomende en in het wild levende vogels beschermd** en onderstaande soorten uit overige soortgroepen:

Amfibieën

Alpenwatersalamander	Heikikker	Poelkikker
Bastaard kikker ¹	Kamsalamander	Rugstreeppad
Boomkikker	Kleine watersalamander ¹	Vinpootsalamander
Bruine kikker ¹	Knoflookpad	Vroedmeesterpad
Geelbuikvuurpad	Meerkikker ¹	Vuursalamander
Gewone pad ¹	Middelste groene kikker	

Dagvlinders

Aardbeivlinder	Grote vos	Spiegeldikkopje
Apollovlinder	Grote vuurvlinder	Tijmblauwtje
Bosparemoervlinder	Grote weerschijnvlinder	Veenbesblauwtje
Boszandoog	Iepenpage	Veenbesparemoervlinder
Bruin dikkopje	Kleine heivlinder	Veenhooibeestje
Bruine eikenpage	Kleine ijsvogelvlinder	Veldparemoervlinder
Donker pimperlblauwtje	Kommavlinder	Zilveren maan
Duinparemoervlinder	Moerasparemoervlinder	Zilverstreephooibeestje
Gentiaanblauwtje	Pimperlblauwtje	
Grote paremoervlinder	Sleedoornpage	

Haften

Oeveraas

Kevers

Brede geelrandwaterroofkever	Vermiljoenkever
Gestreepte waterroofkever	Vliend hert
Juchtleerkever	

Kreeftachtigen

Europese rivierkreeft

Landzoogdieren

Aardmuis ¹	Gewone zeehond	Rosse woelmuis ¹
Bever	Grote bosmuis	Steenmarter ⁵
Boommarter	Haas ¹	Tweekleurige bosspitsmuis ⁴
Bosmuis ¹	Hamster	Veldmuis ¹
Bunzing ³	Hazelmuis	Veldspitsmuis
Damhert	Hermelijn ³	Vos ¹
Das	Huisspitsmuis ¹	Waterspitsmuis
Dwergmuis ¹	Konijn ¹	Wezel ³
Dwergspitsmuis ¹	Lynx	Wilde kat
Edelhert	Molmuis	Wild zwijn ⁶
Eekhoorn	Noordse woelmuis	Woelrat ¹
Egel ¹	Ondergrondse woelmuis ⁴	Wolf
Eikelmuis	Otter	
Gewone bosspitsmuis ¹	Ree ¹	

Libellen

Beekrombout	Gevlekte Witsnuitlibel	Noordse winterjuffer
Bosbeekjuffer	Gewone Bronlibel	Oostelijke witsnuitlibel
Bronslibel	Groene glazenmaker	Rivierrombout

Donkere waterjuffer
Gaffellibel
Gevlekte glanslibel

Kempense heidelibel
Mercurwaterjuffer
Hoogveenglanslibel

Sierlijke witsnuitlibel
Speerwaterjuffer

Nachtvliners

Teunisbloempijlstaart

Reptielen

Adder
Dikkopschildpad
Gladde slang
Hazelworm

Kemp's zeeschildpad
Lederschildpad
Levendbarende hagedis
Muurhagedis

Ringslang
Soepschildpad
Zandhagedis

Sporenplanten

Varens

Kleine vlotvaren
Blaasvaren
Groensteel
Schubvaren

Bladmossen

Geel schorpioenmos
Tonghaarmuts

Vissen

Beekdonderpad
Beekprik
Elrits

Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Houting

Kwabaal
Steur

Weekdieren

Bataafse stroommossel

Platte schijfhoorn

Vaatplanten

Akkerboterbloem
Akkerdoornzaad
Akkerogentroost
Beklierde ogentroost
Berggamander
Bergnachtsorchis
Blauw guichelheil
Bokkenorchis
Bosboterbloem
Bosdravik
Brave hendrik
Brede wolfsmelk
Breed wollegras
Bruinrode wespenorchis
Dennenorchis
Dreps
Drijvende waterweegbree
Echte gamander
Gevlekt zonneroosje
Glad biggenkruid
Gladde zegge
Groen nachtsorchis

Groenknolorchis
Groot spiegelklokje
Grote bosaardbei
Grote leeuwenklauw
Honingorchis
Kalkboterbloem
Kalketrip
Karhuizeranjer
Karwijselie
Kleine ereprijs
Kleine schorseneer
Kleine wolfsmelk
Kluwenklokje
Knollathyrus
Knolspirea
Korensla
Kranskarwij
Kruipend moerasscherm
Kruiptijm
Lange zonnedauw
Liggende raket
Naaldenkervel

Pijlscheefkelk
Roggelelie
Rood peperboompje
Rozenkransje
Ruw parelzaad
Scherpkruid
Schubzegge
Smalle raai
Spits Havikskruid
Steenbraam
Stijve wolfsmelk
Stofzaad
Tengere distel
Tengere veldmuur
Trosgamander
Veenbloembies
Vliegenorchis
Vroege ereprijs
Wilde averuit
Wilde ridderspoor
Wilde weit
Zomerschroeforchis

Vleermuizen

Baardvleermuis	Grote hoefijzerneus	Mopsvleermuis
Bechsteins vleermuis	Grote rosse vleermuis	Noordse vleermuis
Bosvleermuis	Ingekorven vleermuis	Rosse vleermuis
Brandts vleermuis	Kleine dwergvleermuis	Ruige dwergvleermuis
Franjestaart	Kleine hoefijzerneus	Tweekleurige vleermuis
Gewone dwergvleermuis	Laatvlieger	Vale vleermuis
Gewone grootoorvleermuis	Meervleermuis	Watervleermuis
Grijze grootoorvleermuis		

Zeezoogdieren

Bruinvis	Gewone vinvis	Spitsdolfijn van gray
Bultrug	Griend	Tuimelaar
Butskop	Grijze dolfijn	Walrus
Dwergpotvis	Kleine zwaardwalvis	Witflankdolfijn
Dwergvinvis	Narwal	Witsnuitdolfijn
Gestreepte dolfijn	Noordse vinvis	Witte dolfijn
Gewone dolfijn	Orca	
Gewone spitsdolfijn	Potvis	

¹ Voor deze soort geldt een vrijstelling in alle provincies.

² Voor deze soort geldt een vrijstelling in alle provincies m.u.v. Flevoland.

³ Voor deze soort geldt een vrijstelling in alle provincies m.u.v. Gelderland, Noord-Holland en Noord-Brabant.

⁴ Voor deze soort geldt een vrijstelling in alle provincies m.u.v. Zuid-Holland.

⁵ Voor deze soort geldt enkel in Friesland een vrijstelling.

⁶ Voor deze soort geldt enkel in Noord-Brabant een vrijstelling.

Bijlage 3: Vleermuizen en ruimtelijke ingrepen

Vleermuizen en hun leefgebied worden beschermd door de Wet natuurbescherming. In deze wet is bepaald dat in het geval van een ruimtelijke ingreep ruim van tevoren bekeken moet worden of de ingreep nadelige invloed kan hebben op vleermuizen en hoe hiermee omgegaan moet worden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken het hele jaar door gebruik van verschillende verblijfplaatsen (o.a. in bomen en gebouwen). Vleermuisverblijfplaatsen zijn op te delen in verschillende typen: winterverblijfplaats (waar overwinterd wordt), dagkwartieren (waar de mannetjes in de kraamkolonieperiode overdag zitten, alleen of in kleine groepjes), kraamkolonies (vrouwtjes en hun jongen, vaak in grote groepen), paar-verblijven (waar gepaard wordt, vaak in het najaar, soms gelijk aan de winterverblijfplaats) en tussenkwartieren (gebruikt in de periode tussen overwinteren en de zomerperiode in). Per type verblijfplaats gebruiken vleermuizen vaak meerdere verblijven waar tussen gewisseld wordt, bijvoorbeeld wanneer elders het klimaat geschikter is of om aan parasieten te ontkomen. Vleermuizen zijn wel zeer honkvast wat betreft de typen verblijven die ze gebruiken. Dit betekent dat hun verblijven belangrijk zijn voor instandhouding van de populatie en dat deze daarom beschermd worden door de wet.

Sinds mei 2009 is het Vleermuisprotocol vastgesteld. Dit is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het protocol dient als leidraad voor het bepalen hoe en hoe vaak geïnventariseerd moet worden om te voldoen aan de wetgeving. Voor het bepalen of een gebouw of een potentieel geschikte boom van belang is als vleermuisverblijfplaats, is over het algemeen een langlopend onderzoek nodig (van april/mei t/m september/oktober) en zijn 4 tot 7 bezoeken nodig. Om onnodige vertraging te voorkomen, wordt daarom aangeraden om in de planning van de voorgenomen plannen rekening te houden met deze onderzoeksperiode.

Maatregelen ten behoeve van vleermuizen zijn nodig:

- indien sprake is van een verblijfplaats die van significant belang is of zou kunnen zijn en/of;
- indien vleermuizen aangetroffen zijn.

Er is sprake van een significant belangrijke verblijfplaats (ook wel vaste verblijfplaats genoemd, een verblijfplaats die van belang is voor een populatie) als:

- er sprake is van een kraamkolonie;
- er sprake is van een belangrijke overwinteringsplaats of paarplaats;
- er geen alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving beschikbaar zijn;
- de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) de soort in het geding is bij het verdwijnen van de verblijfplaats.

De te nemen maatregelen moeten er voor zorgen dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming niet overtreden worden. Dit betekent dat er geen dieren gedood, verwond of actief verstoord mogen worden en dat in geval van significant belangrijke verblijfplaatsen deze behouden moeten blijven of anderszins tijdig op een goede manier vervangen dienen te worden. De functie die het leefgebied voor de betreffende populatie vervult, moet onverminderd blijven bestaan.

Om te voorkomen dat dieren gedood, verwond of actief verstoord worden, kunnen de volgende mitigerende maatregelen nodig zijn:

- niet slopen in de winterslaaperperiode (in deze periode kan zelden met zekerheid worden vastgesteld dat vleermuizen afwezig zijn in een potentieel geschikt en onoverzichtelijk object, omdat ze dan ook 's nachts passief zijn. Dat maakt ze in deze periode overigens extra kwetsbaar);
- vlak voor de sloop onderzoeken of er individuen aanwezig zijn in het te slopen object. Zijn deze wel aanwezig dan geldt dat gewacht moet worden tot het dier of de dieren weg zijn.

Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn kan een ontheffing aangevraagd worden bij de provincie waarin de ingreep plaatsvindt. Een afwijzingsbrief, die stelt dat geen ontheffing nodig is, 'omdat als de voorgestelde maatregelen genomen worden er immers geen verboden overtreden worden' geldt als goedkeuring van de voorgestelde maatregelen. Zijn de maatregelen niet voldoende, dan moeten deze aangepast worden. Als dat niet mogelijk is of wanneer compenserende maatregelen nodig zijn (bijvoorbeeld aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen), is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verstrekt in geval van projecten waarbij sprake is van een groot openbaar belang.

Jachtgebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen bestaat het leefgebied van vleermuizen ook uit foerageergebied en vliegroutes (vaak bomenrijen of waterlopen). Deze zijn ook beschermd als zij van significant belang zijn. Zij gelden als significant belangrijk indien bij aantasting de functionaliteit van de verblijfplaats(en) in het geding komt. Is dat het geval, dan zijn maatregelen nodig die dit voorkomen, anders is een ontheffing nodig. Ook hier geldt dat deze alleen verstrekt wordt in geval van projecten waarbij sprake is van een groot openbaar belang.

Bijlage 4: Vogels en ruimtelijke ingrepen

Als mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren. Indien goedgekeurd, wordt door de provincie een “positieve afwijzing” afgegeven.

Als geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen of wanneer compenserende maatregelen nodig zijn (bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen), dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding in gevaar?

“Ruimtelijke inrichting en ontwikkeling” of een “dwingende reden van groot openbaar belang” gelden echter niet als een wettelijk belang. Dit betekent dat de provincie in het kader van ruimtelijke ingrepen alleen een positieve afwijzing af kan geven.

Bescherming van vogelnesten

Artikel 3.1 lid 2 uit de Wet natuurbescherming luidt:

“Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen”.

Voorafgaand en tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met eventueel aanwezige vogelnesten. Er is sprake van een nest wanneer er nestindicatief gedrag is waargenomen en/of er een broedsel aanwezig is. Het vernielen of beschadigen van een nest is verboden. Dit geldt voor alle vogelsoorten. De meeste vogels maken echter elk broedseizoen een nieuw nest of zijn goed in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen onder de bescherming van de Wnb wanneer het in gebruik is (tijdens het broedseizoen). Wanneer een dergelijk nest niet in gebruik is, is geen ontheffing nodig voor het vernielen of beschadigen ervan.

Verstoring van vogels is ook verboden, maar er bestaat een uitzondering voor verstoring die niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1 lid 5 Wnb). Dit betekent dat verstoring tijdens het broedseizoen toegestaan is, mits de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort gewaarborgd blijft.

Een (beperkt) aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Verblijfplaatsen van deze vogelsoorten zijn niet alleen beschermd wanneer ze in gebruik zijn, maar het hele jaar:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Tot slot is er nog een categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voor deze soorten is extra onderzoek nodig, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd; deze soorten zijn namelijk *wel* jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Hieronder de lijst met jaarrond beschermde vogelnesten:

Nesten van de volgende soorten zijn jaarrond beschermd indien ze nog in functie zijn:

Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>
Ransuil	<i>Asio otus</i>
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>
Steenuil	<i>Athene noctua</i>
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>

Nesten van de volgende soorten zijn niet jaarrond beschermd (categorie 5), maar hiervan is inventarisatie wel gewenst:

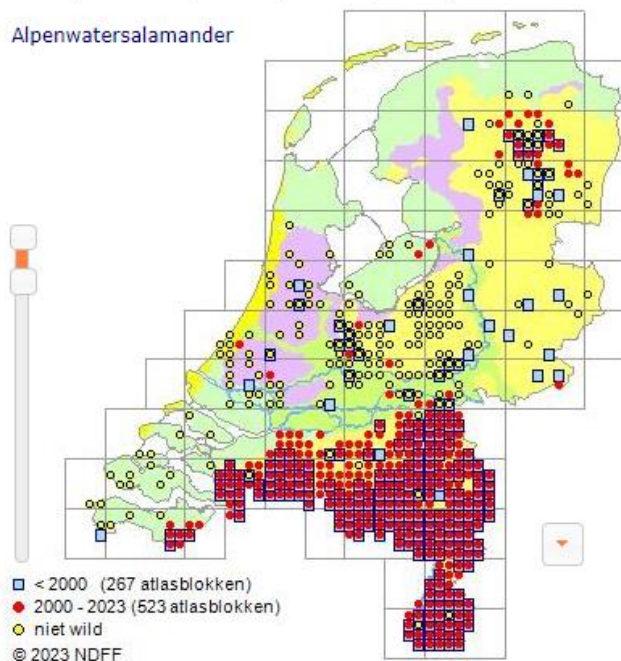
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>
Bosuil	<i>Strix aluco</i>
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>
Eider	<i>Somateria mollissima</i>
Ekster	<i>Pica pica</i>
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Glanskop	<i>Parus palustris</i>
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>
Groene specht	<i>Picus viridis</i>
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>
Hop	<i>Upupa epops</i>
Huiswaluw	<i>Delichon urbica</i>
IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>
Kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>
Kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i>
Koolmees	<i>Parus major</i>
Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>
Oeverwaluw	<i>Riparia riparia</i>
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>
Raaf	<i>Corvus corax</i>
Ruigpootuil	<i>Aegolius funereus</i>
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>
Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>
Zwarte mees	<i>Parus ater</i>
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>

Bijlage 5: NDFF verspreidingskaarten

Alpenwatersalamander

Ichthyosaura alpestris (Laurenti, 1768)

Alpenwatersalamander

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

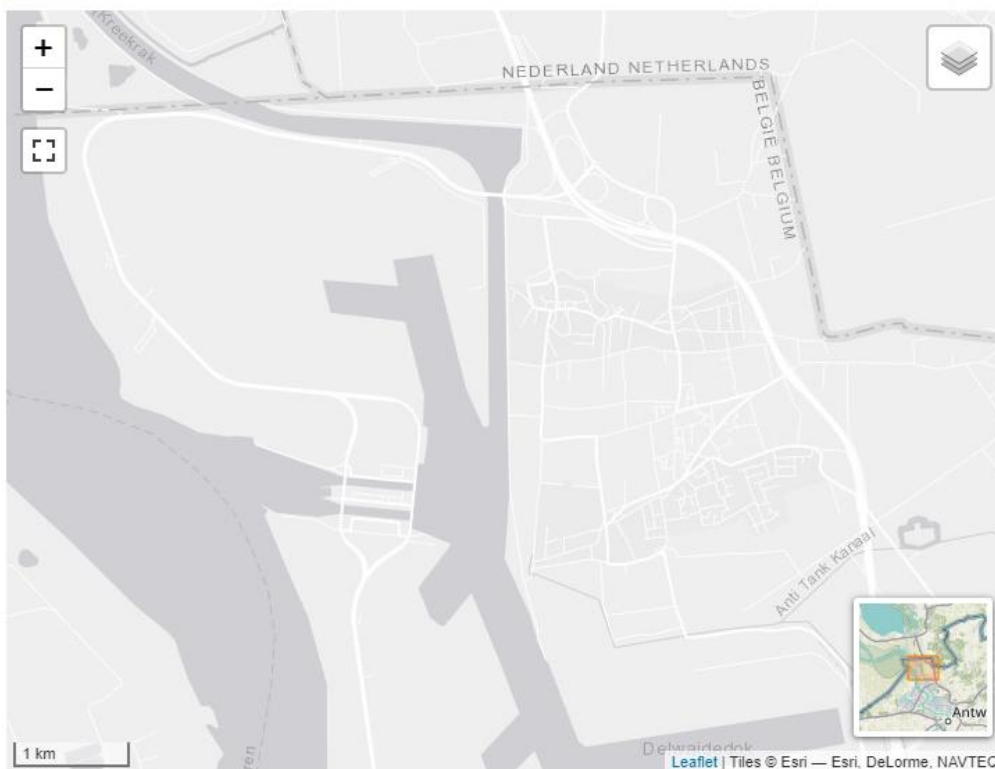
2018-01-05

2023-07-04

☒ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

Opgeteld 11664 maximum individuen in 2755 cellen (min: 1 median: 1 max: 236).

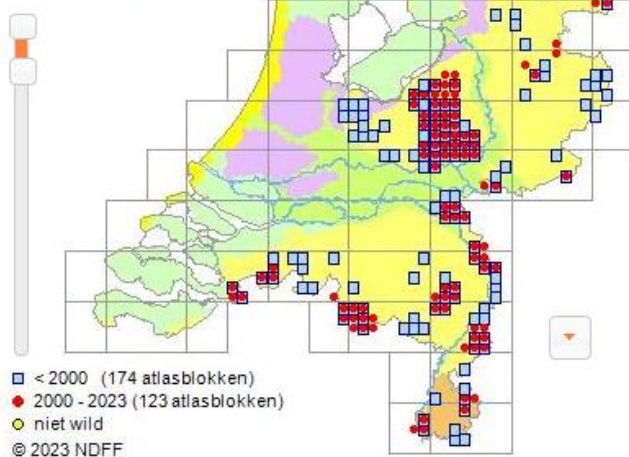
■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes

Gladde slang

Coronella austriaca Laurenti, 1768

Gladde slang

Coörd: 146-544
Km-hok: 15-22-12

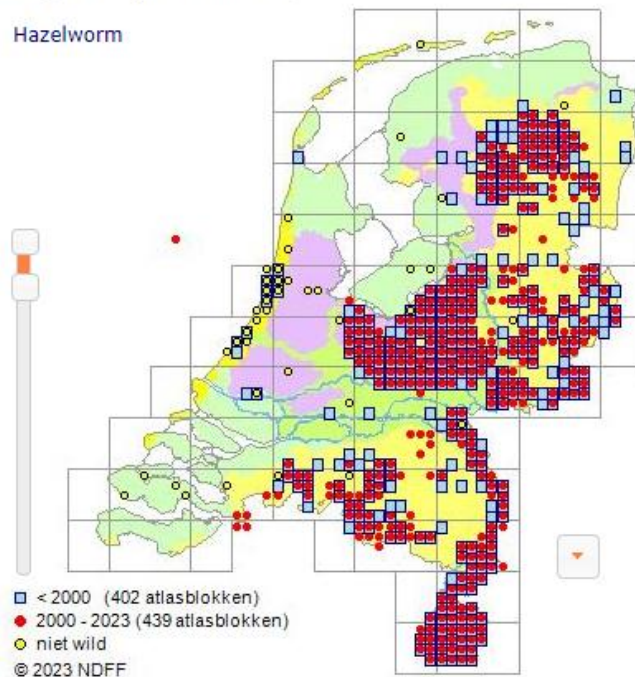

Verspreidingskaart (2007), Gladde slang

Hazelworm

Anguis fragilis Linnaeus, 1758

Hazelworm

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

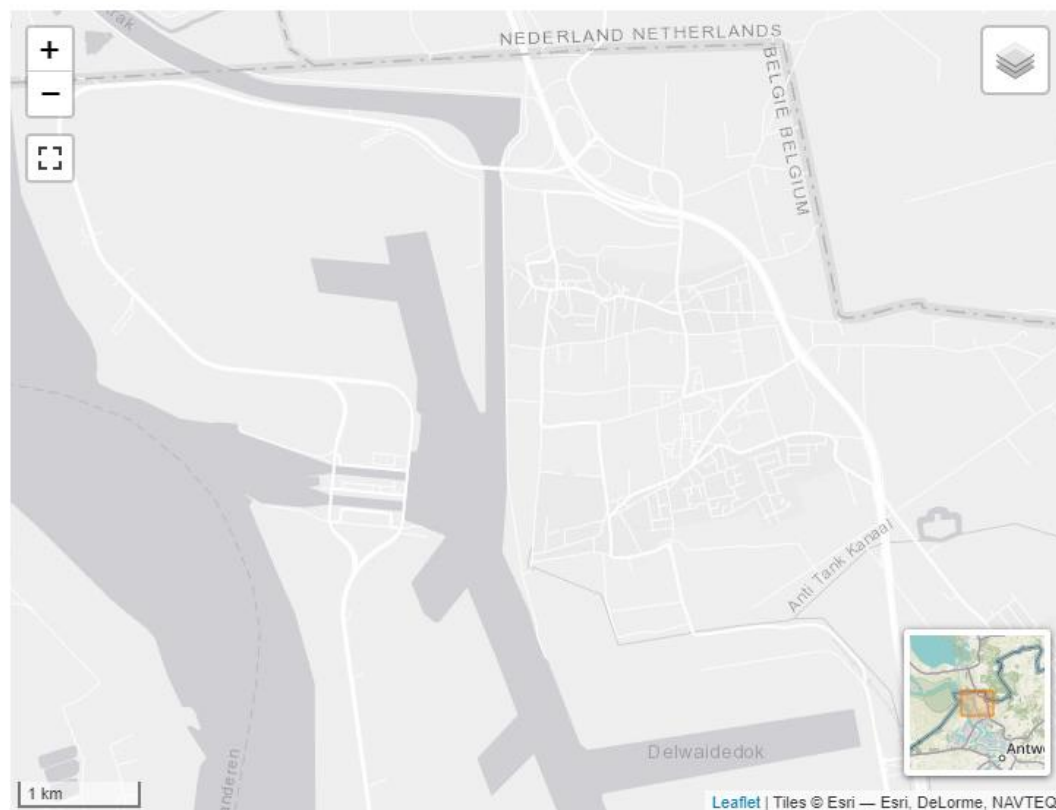
2018-01-05

2023-07-04

☒ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

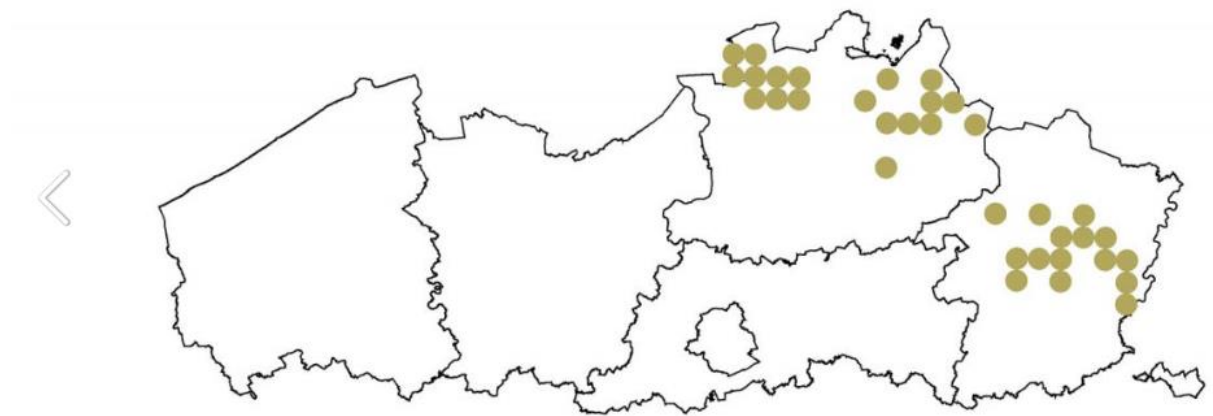
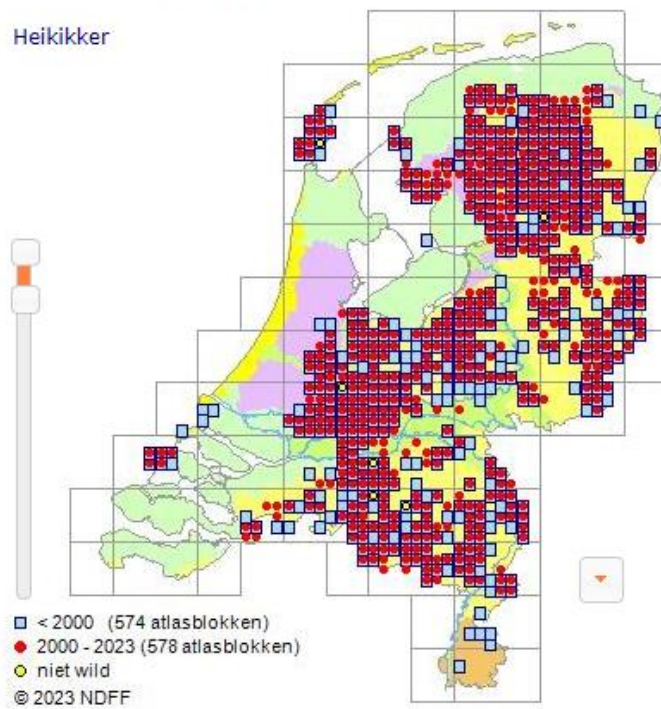
Opgeteld 2752 maximum individuen in 2185 cellen (min: 1 median: 1 max: 33).

■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes

Heikikker

Rana arvalis Nilson, 1842

Heikikker

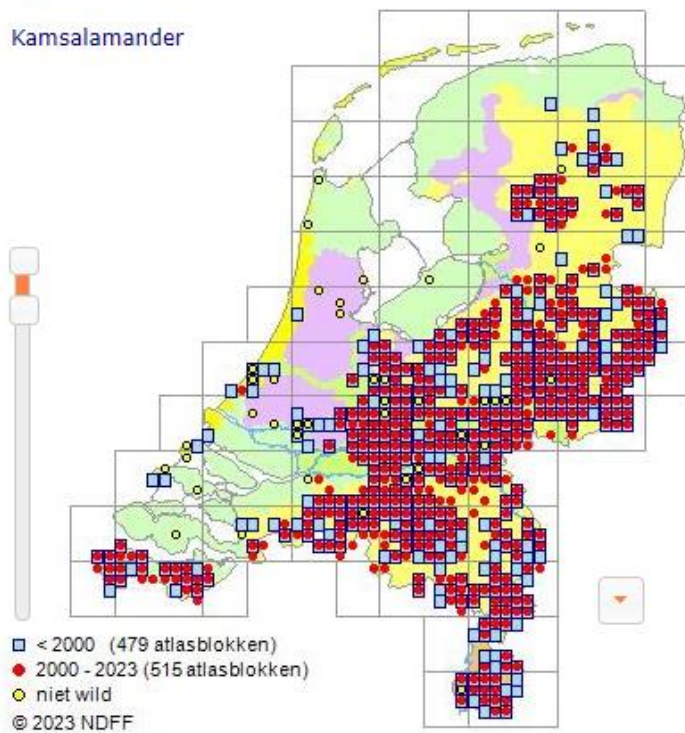

Verspreidingskaart (2007), Heikikker

Kamsalamander

Triturus cristatus (Laurenti, 1768)

Kamsalamander

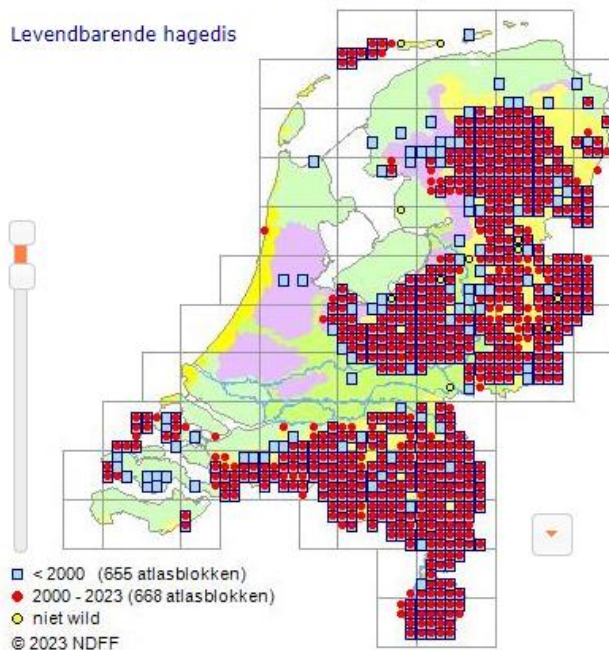

Verspreidingskaart (1995-2007), Kamsalamander (inbo)

Levendbarende Hagedis

Zootoca vivipara (Jacquin, 1787)

Levendbarende hagedis

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

2018-07-04

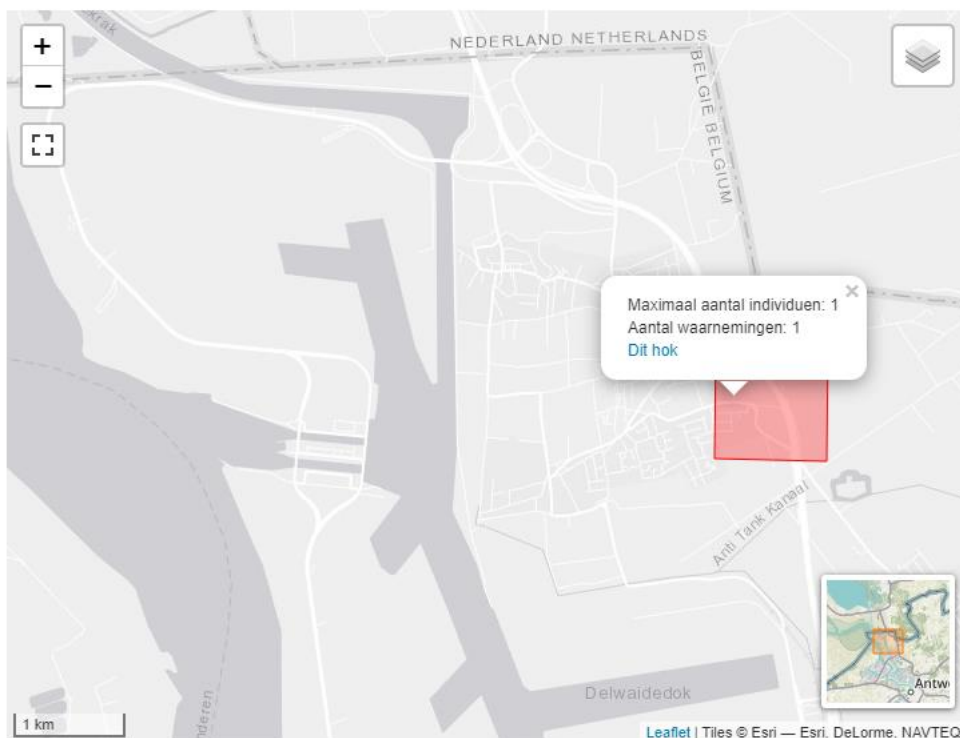
2023-07-03

☒ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

Reset kaart

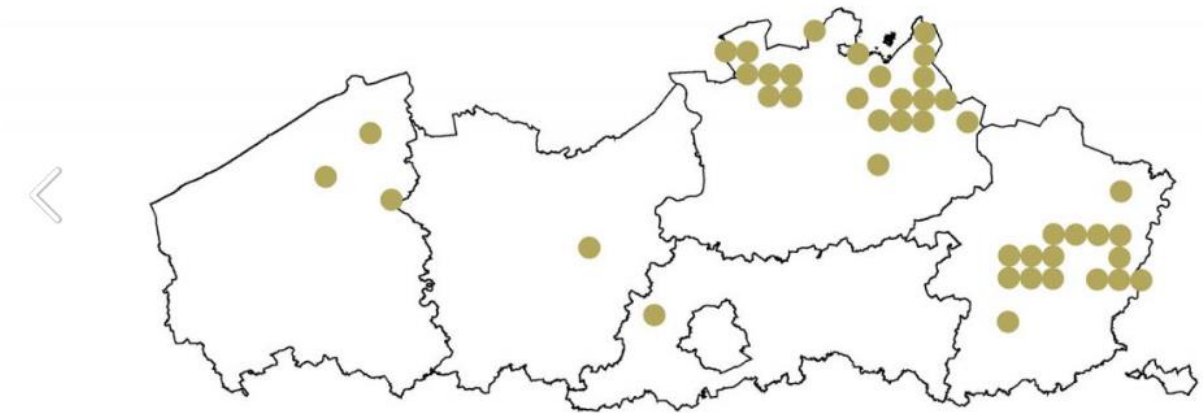
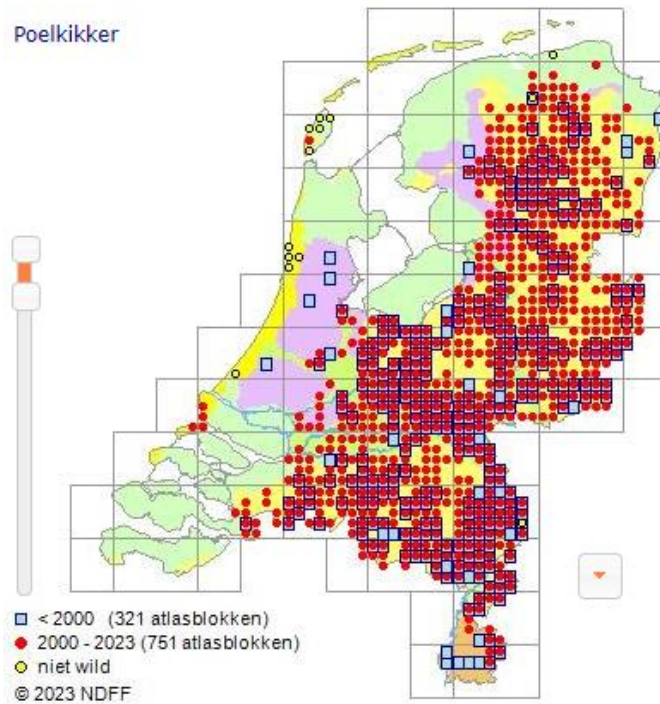
Opgeteld 2291 maximum individuen in 1256 cellen (min: 1 median: 1 max: 100).

■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes

Poelkikker

Pelophylax lessonae (Camerano, 1882)

Poelkikker

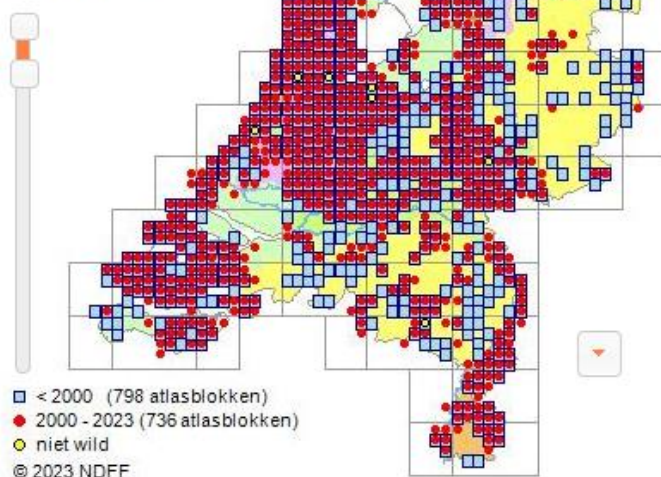
Verspreidingskaart (2007), Poelkikker of Kleine groene kikker

Rugstreeppad

Epidalea calamita (Laurenti, 1768)

Rugstreeppad

Coörd: 19-344
Km-hok: 53-78-15

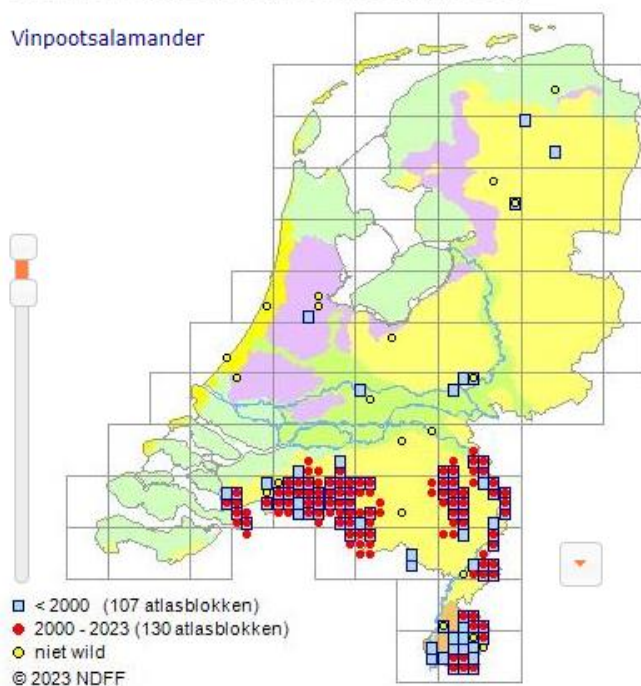

Verspreidingskaart (2007), Rugstreeppad

Vinpootsalamander

Lissotriton helveticus (Razoumowsky, 1789)

Vinpootsalamander

Verspreidingskaart

☐ gebruik interval

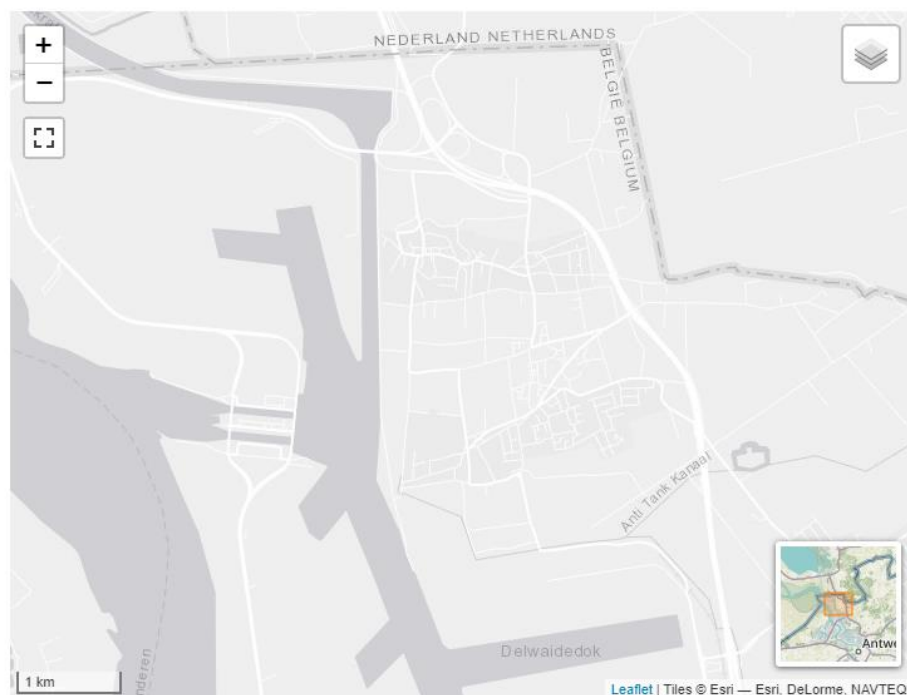
2018-07-05

2023-07-04

☐ Alleen goedgekeurd

1km-grid

Filter

Opgeteld 11608 maximum individuen in 1346 cellen (min: 1 median: 2 max: 412).

■ Natuurlijk voorkomen ■ Alleen escapes